

A patkányküldő koldus

Nyugodjék, apám majoros gazda volt a majorban. Én még otthon voltam, mint afféle gyermek. Gyakran megfordult nálunk egy öreg, meggömbült hátú koldus, a Péter bácsi. Apró kis ember volt. Mindig éjjeli szállásra jött a majorba, és apám adott is neki helyet valamelyik istállóban. Az egyik évben patkányok lepték el a majort. De nemcsak az istállókat, bevették azok magukat az ólakba, komorákba, magtárba is. Akármit próbáltunk velük, nem tudtuk őket kiirtani. Igen nagy kárt tettek az épületek mórfaalában, össze-vissza furdalták.

Egy szép napon betért hozzánk Péter bácsi. Apámtól éjjeli szállást kért. Az öreg azt felelte neki, hogy tőle ugyan bármelyik istállóban felütheti tanyáját, de nem hiszi, hogy nyugodt éjszakája lesz, mert annyi a patkány, hogy még őt is megrágnák. Péter bácsi csak annyit mondott, hogy őt ugyan nem zavarják a férgek, sőt megjegyezte, hogy ha jól megfizetik, ő el is tereli a patkányokat olyan alaposan, hogy hírmondó sem marad belőlük. Az öreg Szalai erre azt ajánlotta neki, hogy várja meg az urat, ki mindennap kijön körülnézni a majorba, és annak ajánlja fel szolgálatát. Úgy délfelé ki is jött a Tóbi, és Péter bácsi előtálalta neki, hogy 20 forintért elkergetné a patkányokat. Az úr csak akkor fizesse ki neki a pénzt, ha ő már megtisztította tőlük a majort. A zsidó belement az ajánlatba.

Mi, gyerekek kíváncsian figyeltük, mit fog tenni Péter bácsi. Hát az ugyan semmi különösebbet nem csinált, csak másnap sorra járta az istállókat. Egyikből kiment, bement a másikba. Azután előment az asszonyokhoz és fölkérte őket, hogy nyissák ki a komoraajtókat, mert neki minden helyet látni kell, ahol a patkányok tanyáznak. Ezzel el is múlt a nap. Hiába lestünk utána, nem láttunk az ide-oda sétálásán kívül semmit. Hogy közben mondogatott-e magában valamit, azt se tudom, hangosan semmit se szólt, az bizonyos. Az istállóban próbált volna patkányt fogni, nem láttam. Másnap már napkelte előtt fenn járkált. Hogyan, hogyan nem, egyszerre csak mi, gyerekek azt vettük észre, hogy kezében egy eleven patkányt tart. Úgy fogta az üstökénél, tarkójánál fogva, mint a gyerekek szokták a kiöntött ürget. A másik kezében egy rövid, fekete pálcikát tartott, nem szólt egy szót sem,

csak mikor a patkány igen rugkapálódzott, a pálcájával gyengéden megpöcögette az orrát. Ezzel a patkánnyal a kezében megkerülte az istállókat, épületeket. Közben visszafordult, és visszajáról kezdte a kerülgetést. Bement az istállókba, kinyitotta a kamaraajtókat, mindenhova bekukkantott kezében a patkánnyal, minek orrát fekete pálcájával folyton ütögette, úgy, hogy az közben meg is döglött. Midőn aztán a nap már lemenőben volt, kezében a patkánnyal hátrament az asztagokhoz. Hogy ott mit tett, nem tudom, de midőn visszatért kezében egy nyalábocska lendekköteg volt, a patkányt azonban már nem hozta magával, hacsak a lendekkévébe nem csomagolta be, de azt többé nem láttam. Ezzel a lendekcsomóval, látszólag, szótalanul megint végigjárta az épületeket miközben megkerülgette azokat. Azután kiment a major mögötti keresztútra, honnan háromfelé: Doborgaz, Körtvélyesi állomás és Csölösztő felé tér el az út. Itt letette a lendek csomagot, és várt.

Mondom, ma sem tudom, hogy a patkány bele volt-e kötve a lendekbe vagy sem. Egyszer csak arra jött egy kocsi Doborgaz felé tartva. Midőn a kocsis megpillantotta a lendekcsomót, leugrott és feldobta a kocsijára, azzal tovább hajtott. Ezt várta csak Péter bácsi. Mihelyt a kocsi távozott, mint aki jól végezte dolgát, ő is visszasétált a majorba. Ahogy már említettem, mindez napnyugta körül történt. Másnap reggel Péter bácsi már napkeltével talpon volt. Megint megkerülgette az épületeket, aztán megint visszajáról tette azt. Bekukkantott az istállókba és az asszonyoknak meghagyta, hogy komoráik ajtait tárják ki, hogy az állatok kimehessenek onnan. Ugyanazt tette az istállóajtókkal is. Azok szárnyait szélesre tárta. Mi, gyerekek kíváncsian lestük, mi fog következni. Úgy délelőtt 10 óra körül egyszerre csak megindultak a patkányok. Csak úgy dültek ki az ajtókon. Azután falkába verődtek, s a szántásokon keresztül megindultak Doborgaz irányába. Nem telt bele fél óra és még csak hírmondó sem akadt belőlük a majorban. Ma sem tudom, hogy csinálta ezt az öreg koldus. Kialkudott pénzét az úr megfizette. Péter bácsi is, mint aki dolgát jól végezte, felcihelődött és továbbment. Szóról szóra így történt ez a furcsa eset, hogy most előadtam.